

کاربرد

بیمه حمل و نقل

در تجارت بین الملل

مؤلفان:

رحیم محترم قلاتی

جلال سهامیان

انتشارات آترا

سرشناسه	محترم قلاتی، رحیم، ۱۳۶۰ - گردآورنده، مترجم
عنوان و نام پدیدآور	کاربرد بیمه حمل و نقل در تجارت بین الملل / ترجمه و تالیف رحیم محترم قلاتی، جلال سهامیان.
مشخصات نشر	تهران: انتشارات آترا، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	۱۲۰ص: جدول؛ ۹ × ۱۹/۵ س.م.
شابک	۳۲۰۰۰ ریال: 978-600-6425-00-9
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	واژه نامه.
موضوع	بیمه باربری
موضوع	بیمه باربری -- اصطلاحها و تعبیرها
شناسه افزوده	سهامیان، جلال، ۱۳۶۴، گردآورنده، مترجم
رده بندی کنگره	۱۳۹۰ ب۲۶م/۹۹۰۳ HG
رده بندی دیویی	۳۶۸/۲
شماره کتابشناسی ملی	۲۴۷۴۷۷۸

کاربرد بیمه حمل و نقل در تجارت بین الملل

مؤلفان: رحیم محترم قلاتی، جلال سهامیان

ناشر: انتشارات آترا

نوبت چاپ: اول/ ۱۳۹۰

شمارگان: ۲۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۲۵-۰۰۰-۹

آماده سازی و چاپ: ستایش (۶۶۹۴۸۹۹۵)

قیمت: ۳۲۰۰۰ ریال

نشانی ناشر: میدان انقلاب، ابتدای خیابان جمالزاده جنوبی، کوچه جهانگرد، پ ۱۳، ۶۶۹۲۲۰۸۲

فروشگاه: تهران، خیابان انقلاب، رویروی دبیر خانه دانشگاه تهران، کتابفروشی گوهر

فهرست مطالب

مقدمه مؤلف	۸
فصل اول: آشنایی با بیمه و اصول عقد بیمه	۱۱
مقدمه	۱۱
بیمه بر عصبی حاضر	۱۲
اصول اساسی حاکم بر قراردادهای بیمه	۱۳
۱. اصل (جداگذاری) حسن نیت (good faith)	۱۳
الف) اصل حسن نیت در مورد بیمه‌گذار	۱۴
ب) اصل حسن نیت در مورد بیمه‌گر	۱۴
۲. اصل غرامت یا اصل زیان	۱۵
تأثیر مبلغ بیمه‌شده در غرامت	۱۶
تساوی سرمایه بیمه‌شده با قیمت واقعی مورد بیمه	۱۷
بالا تر بودن سرمایه بیمه‌شده از قیمت واقعی مورد بیمه	۱۸
الف) افزایش قیمت با قصد تقلب	۱۸
ب) افزایش قیمت بدون قصد تقلب	۱۹
پایین تر بودن مبلغ بیمه‌شده از قیمت واقعی مورد بیمه ...	۲۰
الف) اعمال قاعده نسبی سرمایه	۲۰
ب) عدول از قاعده نسبی سرمایه	۲۱
۳. اصل نفع بیمه‌پذیر	۲۲
۴. اصل جانشینی	۲۳
۵. اصل تعدد بیمه	۲۵
تقسیم خطر بین بیمه‌های متعدد	۲۷
۶. اصل داوری	۲۷
۷. اصل علت نزدیک	۲۸
۸. اصل انکابی	۲۹
وظایف بیمه‌گذار طبق اصول حاکم بر قرارداد بیمه	۳۰
الف: اهلیت بیمه‌گذار	۳۱
ب- نفع بیمه‌ای	۳۱
ج - صدور بیمه‌نامه به نام ذینفع	۳۴
د - اظهارات مبنی بر حسن نیت بیمه‌گذار	۳۵
تعهدات بیمه‌گذار	۳۷

- ۱- پرداخت حق بیمه ۳۷
- ۲- مطالبه خسارت از مسئول حادثه ۴۱
- ۳- اعلام خسارت ۴۴

فصل دوم: آشنایی با حالت‌های بیمه حمل و نقل کالا ۴۵

- مقدمه ۴۵
- تعریف بیمه حمل و نقل کالا ۴۶
- تقسیم بندی انواع بیمه‌های حمل و نقل کالا ۴۶
- تقسیم بندی بر اساس نوع حمل ۴۶
- بیمه حمل و نقل زمینی ۴۶
- بیمه حمل و نقل هوایی ۴۸
- بیمه‌نامه حمل و نقل دریایی ۴۹
- تقسیم بندی بر اساس منطقه جغرافیایی ۵۰
- بیمه حمل و نقل داخلی ۵۰
- بیمه حمل و نقل وارداتی ۵۱
- بیمه حمل و نقل صادراتی ۵۱
- بیمه ترانزیت ۵۱
- تقسیم بندی بر اساس شکل ۵۲
- بیمه‌نامه ساده ۵۲
- بیمه‌نامه عمومی ۵۲
- آشنایی با کلوژهای استاندارد بیمه ۵۳
- پوشش کلوژ C ۵۳
- پوشش کلوژ B ۵۴
- پوشش کلوژ A ۵۴
- بیمه‌نامه از بین رفتن تمامی کالا ۵۵
- انواع از بین رفتن کالا ۵۶
- الف: از بین رفتن کامل واقعی ۵۶
- ب: از بین رفتن کامل فرضی ۵۶
- تعاریف ۵۹

فصل سوم: فرایند اجرایی انعقاد قرارداد بیمه تا مطالبه خسارت ۶۵

- مقدمه ۶۵
- عوامل موثر در انتخاب حالت بیمه ۶۵
- نقضا یا پیشنهاد بیمه باربری ۶۷
- راهنمای تکمیل فرم پیشنهاد بیمه باربری ۷۰
- نرخ و تخفیف‌ها ۷۳
- فرایند پرداخت خسارت ۷۵
- الف- اعلام خسارت ۷۷

ب- تشکیل پرونده خسارت	۷۷
ج- اعزام کارشناس	۷۷
د- تطبیق نوع خسارت وارده با شرایط بیمه نامه	۷۸
ه- اخذ کلیه مدارک مربوط به خرید و حمل و ترخیص کالا	۷۸
دسته بندی خسارات با توجه به منطقه جغرافیایی	۷۹
مدارک مورد نیاز برای پیگیری	۷۹
تقسیم بندی انواع خسارت براساس شیوه حمل	۸۰
مدارک مورد نیاز برای خسارت واقع شده در حمل زمینی	۸۰
مدارک مورد نیاز برای خسارت واقع شده در حمل دریایی	۸۱
مدارک مورد نیاز برای خسارت واقع شده در حمل هوایی	۸۲
مدارک مورد نیاز برای خسارت واقع شده در حمل با موتور لنج	۸۲
ر) محاسبه خسارت	۸۲
ز) پرداخت خسارت	۸۳
پیوست شماره ۱: متن کامل شرایط بیمه گران کالا (شرایط A)	۸۵
پیوست شماره ۲: متن کامل شرایط بیمه گران کالا (شرایط B)	۹۳
پیوست شماره ۳: متن کامل شرایط بیمه گران کالا (شرایط C)	۱۰۳
پیوست شماره ۴: مصادیق زیان همگانی	۱۱۱
پیوست شماره ۵: لغتنامه انگلیسی به فارسی	۱۱۷
پیوست شماره ۶: لغتنامه فارسی به انگلیسی	۱۱۹
منابع و مأخذ	۱۲۱

مقدمه مولف

انسان از ابتدای زندگی با انواع و اقسام خطرات مواجه بوده و همواره تلاش نموده تا به نحوی از این خطرات ایمن باشد. این مفهوم در تئوریهای نوین تحت عنوان مدیریت ریسک مطرح می‌باشد و انسان سعی می‌نماید به نحوی ریسک یا خطری که با آن مواجه است را از سر بگذراند و از تبعات منفی آن در امان باشد. یکی از جنبه‌های زندگی انسان که همواره با ریسک و خطر مواجه بوده، تجارت و حمل و نقل کالاهاست. تجارت بین الملل در دهه‌های اخیر رشد روز افزون داشته و با پیشرفت تکنولوژی‌ها، ابزارها، امکانات و وسایل حمل و نقل به سرعت در حال افزایش است. در این میان خطرات متعددی کالای تجارتی را تهدید نموده و صاحبان کالا و تجار با ریسکهای مختلف فیزیکی و غیرفیزیکی مواجه هستند. بیمه حمل و نقل بین‌المللی بعنوان یکی از پیچیده‌ترین و فنی‌ترین رشته‌های بیمه‌ای بالغ بر ۲۵۰ سال سابقه حرفه‌ای دارد. در این رشته صاحبان کالا در قبال پرداخت مبالغی تحت عنوان حق بیمه، ریسک و خطرات احتمالی که به کالا آسیب می‌رسانند و سبب زیان می‌شوند را به شرکت بیمه‌ای منتقل می‌کنند. شرکت‌های بیمه‌گر نیز مانند دیگر نهادهای درگیر در تجارت بین‌الملل نیاز به قواعد و دستورالعمل‌های یکپارچه و هماهنگ دارند.

در طول زمان انستیتو بیمه‌گران لندن به‌عنوان نهاد مرجع پذیرفته‌شده و در این امر فعالیت نموده است. انستیتو بیمه‌گران لندن با ارائه حالت‌ها یا کلوzeهای استاندارد تلاش نموده تا چارچوب هماهنگ بین‌المللی ایجاد نماید. واقعیت این است که تلاش نهاد مذکور به موفقیت رسیده و چارچوبهای ارائه‌شده از سوی انستیتو با پذیرش عمومی بین‌المللی مواجه شده است. انستیتو با ارائه حالت‌های A, B و C و تعیین دقیق خطرات تحت پوشش هر کدام، در واقع یک زبان مشترک و وحدت رویه جهانی ایجاد نموده است. در این کتاب تلاش شده تا بصورت مختصر قواعد مربوطه ارائه و به نحوی بحث شود که تجار گرامی بتوانند به راحتی از آن استفاده نمایند. کتاب مشتمل بر ۳ فصل و ۶ پیوست می‌باشد که در زیر به معرفی هر قسمت به‌صورت اجمالی پرداخته می‌شود.

در فصل اول با عنوان "آشنایی با بیمه و اصول عقد بیمه حمل

و نقل" تلاش شده تا ضمن معرفی بیمه حمل و نقل به بررسی تحلیلی اصول حاکم بر این عقد پرداخته شود. چندین اصل بر عقد منعقد شده بین

بیمه‌گذار و بیمه‌گر حاکم است که در این فصل مورد اشاره قرار می‌گیرند. گاهی اوقات بیمه‌گذاران با غفلت یا به دلیل عدم آگاهی و شناخت نسبت این اصول قراردادهای بیمه‌ای را منعقد می‌کنند و در نتیجه به اختلاف و مشکل بر می‌خورند. آگاهی از این اصول کاملاً مهم بوده و عدم آگاهی از آنها دلیل موجهی برای عدم رعایت آنها نیست. این اصول عبارتند از: اصل حد اعلای حسن نیت، اصل غرامت یا زیان، اصل نفع بیمه‌پذیر، اصل جانشینی، اصل تعدد بیمه، اصل داور، اصل علت نزدیک و اصل اتکایی. در انتهای این فصل وظایف بیمه‌گذار با توجه به اصول مطرح شده مورد اشاره قرار می‌گیرد.

در فصل دوم با عنوان "آشنایی با حالت‌های بیمه حمل و نقل

کالا" به بررسی تحلیلی سه کلوز A، B و C پرداخته شده است. در این فصل بعد از تعریف بیمه حمل و نقل کالا به تقسیم‌بندی انواع بیمه‌نامه‌های حمل و نقل کالا براساس شاخص‌های مختلف از جمله روش حمل، شکل، و منطقه جغرافیایی پرداخته شده است. در ادامه فصل حالت‌های استاندارد A، B و C هر کدام به صورت مجزا مورد مطالعه قرار می‌گیرد. نهایتاً کلیه خطرات تحت پوشش در هر کلوز در یک جدول بصورت خلاصه ارائه گردیده و تعاریف واژگان مربوطه در کلوزهای مختلف مورد اشاره قرار می‌گیرد.

در فصل سوم با عنوان "فرایند اجرایی انعقاد قرارداد بیمه تا

مطالبه خسارت" به بررسی کاربردی این فرایند پرداخته شده است. در این فصل بعد از مقدمه، عوامل موثر بر انتخاب حالت یا کلوز بیمه مطرح می‌گردند. در قسمت‌های بعد این فصل کلیه مراحل از تقاضا یا پیشنهاد بیمه باربری تا دریافت خسارت مورد بررسی قرار می‌گیرند. در واقع این مراحل عبارتند از تقاضا یا پیشنهاد بیمه باربری، انعقاد قرارداد بیمه و فرایند دریافت خسارت. در این فرایند مسائلی همچون چگونگی تکمیل فرم پیشنهاد، نرخ‌ها و تخفیفات، نحوه رسیدگی به خسارت، و تکمیل پرونده و اسناد مربوطه پرداخته می‌شود. در پیوست ۱، ۲ و ۳ متن کامل حالت‌های A، B و C بیمه‌های

حمل و نقل بین‌المللی برای مطالعه بیشتر آورده شده است. در پیوست ۴ مصادیق زیان همگانی مورد اشاره قرار می‌گیرد و در پیوست‌های ۵ و ۶ لغتنامه انگلیسی به فارسی و فارسی به انگلیسی ارائه شده است.

بدیهی است نمی‌توان ادعا نمود این کتاب کامل و جامع است و خوانندگان گرامی قطعاً نظرات متنوع و مختلفی نسبت این کتاب خواهند داشت. از کلیه کارشناسان و خوانندگان گرامی خواهشمند است نظرات و پیشنهادات خود را جهت تکمیل و بهبود کتاب به نشانی RMOHTARAM@YAHOO.COM یا وب سایت WWW.MOHTARAM.IR ارسال و پیگیری فرمایند. ضمناً کلیه دوستانی که کتاب را تهیه می‌فرمایند می‌توانند با ارسال یک پیام به

آدرس الکترونیک فوق از اصلاحات بعدی و فایل‌های دیگر در این زمینه آگاه و بهره‌مند گردند.

در نهایت از راهنمایی‌های استاد ارجمند جناب آقای دکتر سهامیان مدیر عامل شرکت سهامی بیمه ایران، و دوست و همکار عزیز آقای علی سیحون تشکر و قدردانی می‌نماییم. ضمناً از تلاش همکاران عزیز آقای مجید دیانت مدیر انتشارات آترا بابت قبول چاپ، نشر و توزیع کتاب حاضر و آقای علی اکبر حائری که با پیشنهادات و نظرات خود ما را در تالیف و آماده‌سازی این اثر یاری نموده‌اند کمال تشکر و قدردانی می‌نماییم.

www.ketab.ir